

## Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2001-1217

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Kärkkäinen, Anna-Maija			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Perustuslaillinen federalismi Venäjällä			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansainvälinen politiikka			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2001-09-05	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 92+1
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksessa käsitellään perustuslaillisen federalismin lähtökohtia, erityispiirteitä ja ongelmia Venäjällä viimeisen vuosikymmenen aikana. Työn tutkimuskohteena ovat Venäjän federaation vuonna 1993 säädetty perustuslaki ja maassa toteutetut institutionaaliset ratkaisut. Työssä tarkastellaan sitä, millainen venäläisen federalismin malli on, miten se vastaa länsimaisen federalismin teorian ideaalimallia ja minkälaisia yhtäläisyyksiä ja eroja sillä on muihin liittovaltioihin. Lisäksi selvitetään, miten Neuvostoliiton federalistinen perintö vaikuttaa liittovaltiomallin toteutumiseen Venäjällä.</p> <p>Teoreettisena lähestymismallina työssä käytetään länsimaista federalismin teoriaa ja siitä muotoiltuja federalismin peruskriteereitä. Ensisijainen kriteeri on perustuslaissa määritelty vallan jako liittovaltiossa keskushallinnon ja osavaltioiden välillä sekä vallan desentralisaatio keskushallinnolta aluehallinnolle. Toissijaisia kriteerejä ovat lainsäädäntöelimen kaksikamarisuus, perustuslain kirjallinen ja jäykkä muoto, tuomiovallan rooli lainsäädäntövallan valvojana sekä itsenäinen ja vahva keskuspankki. Ideaalimallissa federalismin toissijaisten kriteerien avulla turvataan alueellisen hallinnon toimivuus, liittovaltion jäsenten tasa-arvoisuus sekä vähemmistöjen oikeuksien toteutuminen. Aineistona työssä on käytetty kirjallisia ja suullisia lähteitä, federalismia käsittelevässä osassa etenkin Arend Lijphartin teosta Patterns of Democracy. Venäjän liittovaltiomallia tarkasteltaessa taustalla vaikuttavat Neuvostoliiton hallinnolliset rakenteet. Työssä käsitellään Venäjän tilannetta neuvostoliittolaisen keinotekoisien federalismin mallin ja länsimaisen federalismin ideaalin välissä. Venäjän institutionaalisista uudistuksista huolimatta Neuvostoliiton painolastit vaikuttavat yhä muutosten toteutumiseen ja hidastavat niitä. Lisäksi venäläinen hallintokulttuuri on perinteisesti korostanut vallan keskittämistä ja valtiojohtajan auktoriteettia. Tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että niin Neuvostoliiton hallintorakenteet kuin historialliset hallintoperiaatteetkin heikentävät federalismin käytännön toimivuutta Venäjällä.</p> <p>Työn perusteella voidaan todeta, että perustuslaillisten ratkaisujen osalta Venäjä muistuttaa sekä länsimaisen federalismin ideaalimallia että muita liittovaltioita: Yhdysvaltoja, Kanadaa ja Australiaa. Liittovaltiomallin käytännön toteutuksen osalta Venäjä kuitenkin poikkeaa näistä hyvin paljon. Erot muihin valtioihin voidaan suurelta osin selittää erilaisilla lähtökohdilla. Suurin ero länsimaiseen, vapaaehtoisuutta korostavaan federalismiin on se, että Venäjän liittovaltiomalli perustuu valtopoliittisille realiteeteille ja valtio kokee uhkanaa alueen hajoamisen. Perustuslaki antaa kuitenkin Venäjälle hyvät lähtökohdat toimia modernina, demokraattisena liittovaltiona.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords federalismi - perustuslait - Venäjä (ysa) liittovaltiot - Venäjä (ysa) hallinto - instituutiot - Neuvostoliitto (ysa)			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			